

Tartumaa raamatukoguhoidjate meele- ja häälekandja

Meie Leht

Nr. 1 (12) 26. veebruar 2006

ÕNNE*

SOOVIDE*

SÜLEM*

SULLE

AUSTATUD JA ARMASTATUD

HELE

TARTUMAA
RAAMATUKOGUDE
MASTIMÄND

KÜÜNLA KUUL 2006

Tartumaa 2005. aasta parim raamatukoguhoidja Aasa Sulg tervitab Hele Ellermaa (vasakul) Jaak Jõerüüdi trüükivärskest raamatust „Sõber“ leitud mõtteteteraga:

„...ELU ON TÄIS MÄRKE LAHTILUGEMISEKS JA ARUSAAMISEKS, TÄIS MÄRKE, NAGU LINNUTEE TÄHTI.“

Hele Ellermaa – väga põhjalik nii töös kui pidevas õppimises

Vaga vesi, sügav põhi!

Nii iseloomustaksin Helet esimese mõtte ajal. Väga põhjalik nii töös kui pidevas õppimises. Tasane ja tõsine, kohati ehk liigagi tõsine. Siiski - tasase pealispinna all vahel lausa pulbitseb, kuigi konservatiivse inimesena mõtleb ja kalkuleerib, tihti ka kahtleb enne kui tegutsema asub.

Juba seitse aastat tagasi Kõrveküla raamatukogu juhiks kandideerides oli tal hea nägemus sellest, mis suunas Tartumaa rahvaraamatukogud liikuma peaksid. Vahel küll kahtles, kas kõik hakkab toimima, kas raamatukogud kaasa tulevad..., kuid järjekindla ja targa koos tegutsemise tulemusena on Tartumaa rahvaraamatukogud teinud kiire sisulise ja ka vormilise arenguhüppe. Väljastpoolt vaadatuna tundub, et maakonna raamatukogude töötajad on üks suur ja üksmeelne pere.

Kultuuriministeeriumi raamatukogunduse nõunik

Meeli Veskus

Heikko Ellermaa: „Ühest hetkest ma mäletan, et ilma lugemata ei saanud enam olla. Kõigepealt lasteraamatud. Ma istusin ema juures raamatukogus ja lugesin järjest seitse õhukest lasteraamatut läbi ja ema ütles, et ma täidan tal plaani.“

Merike Karolin: „Alustada uuel kohalt ja ette antud tingimustes ning mitte ainult läbi lüüa, vaid ka edukas olla, ei ole kõigile jõukohane. Helele on!“

Õie Tammissaar: „Helel on väga isikupärane direktori kabinet, mille sisekujunduse on ta ise teinud, kus igast nurgast ja pisidetailist on tunda, et see on talle meeldiv tööpaik. Küllap võib sellest järeldada, et talle raamatukogutöögi meeldib...“

Viive Vink: „Hele töökus, visadus ja kohusetunne on meile kõigile hästi teada. Vahel ikka tunnen tema kõrval ennast tõelise äpuna. On ju seegi hea näide tema visadusest, et oma põhitöö kõrvalt läks ta veel taotlema magistrikraadi. Usun, et nii pingelise päevatöö kõrvalt õppimine pole lihtne, aga ta saab edukalt hakkama.“

Elle Tarik Hele Ellermaast: „On hea teada, et ses hüplikus maailmas leidub ikka veel neid, kes kaaluvad asju, siis otsustavad ja peavad oma otsustest ka kinni.“

Õie Tammissaar Hele Ellermaast: „Hele on armas ja tore inimene. Oma tagasihoidlikul moel kuid kindlal käel juhib ta maakonna raamatukoguhoidjate peret.“

Kolleegist ja inimesest

„Hele on armas ja tore inimene.“

15. veebruaril tähistas Tartumaa raamatukoguhoidjate pere koolituspäeval ühtlasi ka oma direktori Hele Ellermaa 50 sünnipäeva.

Märkimaks ära Hele teeneid olid kohale tulnud Kultuuriministeeriumi esindaja, Tartu Linnaraamatukogu esindajad, Tartu valla esindajad ja mõned endised kolleegid ja sõbrad. Häid sõnu Hele tunnustamiseks jagus kõigil. Oli mõnus ja kodune õhkkond.

Arvestades tähtpäeva suurust ja ümarust oli kolleeg üles pannud oma eelmisel suvel Ahvenamaal pildistatud kivide fotonäituse. Piltidelt selgub, et ka kivides on elu ja liikumine – polegi õige öelda ja mõelda, et külm kui kivi.

Hele on armas ja tore inimene. Oma tagasihoidlikul moel kuid kindlal käel juhib ta maakonna raamatukoguhoidjate peret. Pealtnäha leebe oleku taga varjab ennast üsna järjekindel ja teadlikult tegutsev juht. Peale selle on ta huvitav ja meeldiv reisikaaslane. Armastab loodust ja inimesi ja puhkehetkel lööb mõnikord välja ka tema vägagi romantiline loomus. Ma ei imestaks üldsegi, kui kuskilt lausahtlite sügavusest ilmuks kord päevavalgele kaustikutäis luuleridu.

Helel on väga isikupärane direktori kabinet, mille sisekujunduse on ta ise teinud, kus igast nurgast ja pisidetallist on tunda, et see on talle meeldiv tööpaik. Küllap võib sellest järeldada, et talle raamatukogutöögi meeldib...

Soovin Helele järgmisteks aegadeks jaksu ja jõudu piasjadest üleolemiseks ja suurte asjade elluviimiseks.

Kolleeg **Õie Tammissaar**
Lääne-Virumaa Keskraamatukogust

„Hele, sinu peale võib alati kindel olla.“

Alustada uelt kohalt ja ette antud tingimustes ning mitte ainult läbi lüüa, vaid ka edukas olla, ei ole kõigile jõukohane. Helele on!

Mis meil olemas oli 1998/1999? Head kolleegid, uued ruumid, kastide kaupa raamatuid, dokumente, ohtralt head tahet ja hulk tühja maad. Siis vahepeal kohtvõrk ja server, mis töötas "vahelduva" interneti põhimõttel. Hulk seadusi ja nende rakendusi, koolitusi, näitusi, maa-

JUUBILAR: Tartumaa raamatukogude töötajad soovivad teokale ja toredale Hele Ellermaale jätkuvalt palju õnne, tervist, jõudu ja kannatlikku meelt.

Foto: Eva Viira

kogude aruandeid, mis iga aastaga selgemaks ja ladusamaks muutusid. Väljasõite kolleegide juurde jne, jne.

See kõik on nüüd enesestmõistetav. Ja see on hea, sest see on normaalne. Selle taga on tasakaalukus, järjekindlus ja hoolimine.

Mul on täna heameel õnnitleda Helet nii töö kui sünnipäeva puhul! Olen talle tänulik selle aja eest, mil me koos töötasime, ma õppisin sellest palju.

Ja mitteametlikult :) Hele, sinu peale võib alati kindel olla.

Tervitades **Merike**

„Hele on tugev, siduv lüli maakonna raamatukoguhoidjate vahel.“

Oleme vaid silmapilk pikas aastareas, oleme vaid üksikud rongikäigu seas. Kuid kui puuduks lüli see, katkeks mõte keskel tee...

Fr. Tuglas

Siin me oleme – kõik erinevad: nooremad ja vanemad, kes rahulikum, kes närvilisem, keegi kellestki kohusetundlikum, keegi vaimukam, targem. Igapähele oma mured siin tõttavas maailmas.

Meid kõiki ühendab töö raamatukogudes. Me kõik püüame omal viisil edendada vaimuelu küldes ja linnades. Kui aga puuduks meid ühendav lüli – Hele –, kas

me siis toimiksime? Hele on tugev, siduv lüli meie kõigi vahel ning aasta-aastalt on talle kindlam toetuda. Seminarid on meeldivad, harivad. Tavaliselt ulatab Hele oma ujedal moel päeva alustuseks kellelegi tähtpäeva puhul lilled. Viimane seminar oli Hele päev, kuid meie lilled jäid päeva lõppu ning sõnad kadusid suminasse...

Soovime Helele jätkuvalt õnne, tervist, jõudu ja kannatlikku meelt meiega tegelemisel!

Ene Runtel

„Hele on alati olnud ja on kindel, usaldusväärne kolleeg.“

Hele Ellermaa on olnud ja on alati kindel, usaldusväärne kolleeg, kellega sõlmitud kokkulepped pidama jäävad.

On hea teada, et ses hüplikus maailmas leidub ikka veel neid, kes kaaluvad asju, siis otsustavad ja peavad oma otsustest ka kinni.

Ääretult sümpaatne on mulle Hele juures ka see, et ta peab lugu oma kodukandist, osaledes tegusalt sealsetes ettevõtmistes.

Siira lugupidamise ja õnnitlustega

Elle Tarik

Hele Ellermaa 100! – aga miks ka mitte?

Ajakukk

Igavik puistab Ajakukele teri. Puistab sekundeid, minuteid ja tunde, puistab hommikuid ja õhtuid, poetab sekka mõne öö.

Ajakukk nokib ruttamata. Klok-klok kaovad sekunditerad ta nokka, kaovad üksteise järel minutid ja tunnid. Klok-klok. Hommikud ja õhtud, sekka ka mõned ööd.

Klok-klok nokib Ajakukk päevi, nokib esmaspäeva, teisipäeva, kolmapäeva, nokib seitse nädalapäeva oma nokka.

Klok-klok klogistab Ajakukk. Nädalad siplevad ta noka vahel. Alguses üks nädal, siis teine, kolmas, neljas.

Klok-klok klogistab Ajakukk. Nüüd on kuud ta noka vahel. Alguses jaanuar, siis veebruar, märts. Kaksteist kuud järjest.

Klok-klok klogistab Ajakukk ja nokib rahulikult aastaid. Ühe aasta, teise aasta, kolmanda aasta, kuni saab sada aastat täis.

Heljo Männ

Tartumaa raamatukoguhoidjad valisid Hele Ellermaa juubelikaardile mõtte- ja sõnamängulisi tekste Heljo Männilt.

Heikko Ellermaa emast: „Raamatukogu oli täis raamatuid ja mina ei saanud aru, kuidas on võimalik neist kõigist midagi teada. Ema teadis. Oskas kõigile soovitada.“

Viive Vink Hele Ellermaast: „Helele on hea kõik mured, pahad tujud ja solvumised südame pealt ära rääkida. Kohe hakkab kergem, kui ta lohutab või annab nõu.“

Heikko Ellermaa: „Aitäh kõikide raamatute eest, ema, ja palju-palju õnne!“

Emast ja raamatukogust

Raamatukogu on olnud minu jaoks alati kusagil kaugel, ema pidi sinna minema kas ratta või bussiga ja sõitma päevas sedasi umbes 10 kilomeetrit.

Mulle meeldis see, et ta päris alguses, ma mäletan, läks kella 10-ks vähemalt mõnedel päevadel ja sai siis minuga kodus olla, kui ma olin kas haige või muul põhjusel kodus ja mitte lasteaias või koolis.

Raamatukogu oli täis raamatuid ja mina ei saanud aru, kuidas on võimalik neist kõigist midagi teada. Ema teadis. Oskas kõigile soovitada.

Kodus oli ka suur raamatariik, seinatäis, on siiani, samal kohal. Ma natuke imestasin, kui ema ütles, et ta polegi kõiki lugenud. Miks need siis on seal?

Lugema õppisin ma alles koolis. Ma mäletaks justkui, et ma ei tahtnud varem – milleks see kool siis on? Sinnamaani ma arvasin, et kõik ilma piltideta raamatud on

igavad ja ma ei saanud aru, et miks neid üldse vaja on.

Ja siis ühest hetkest ma mäletan, et ilma lugemata ei saanud enam olla. Kõigepealt lasteraamatud. Ma istusin ema juures raamatukogus ja lugesin järjest seitse õhukest lasteraamatut läbi ja ema ütles, et ma täidan tal plaani. Laenutusi muudkui tuli. Siis kõik Lindgreni raamatud, siis indiaanijutud, siis krimkad. Ja siis tulid kõik ülejäänud ja pole ära läinud.

Kui raamatukokku tuli uus pakk, siis pidi selle alati läbi sortima ja ma tahtsin raamatuid tembeldada. Uute raamatute lõhn oli ümberringi. See tuleb alati meelde, kui kodu ja raamatute peale mõelda.

Koju tekkis minule oma raamatariik, mis kasvas ja kasvas, ja mis oli osalt täis ema lapsepõlve raamatuid ja osalt uusi, minu omasid. Ja nii nad tulid. Ma ei pannudki tähele, kuidas või millal, ühel päeval nad olid kõik seal ja mina organiseerisin neid, et kord oleks majas. Raamatukoguliku süsteemsuseni ma muidugi ei jõudnud, aga kusagile sinna ma tahtsin jõuda.

Need mõned korrad, kui ma ema raamatukogus asendasin, olid väga põnevad.

Ma ei teadnud muidugi kellelegi midagi küsimise peale anda, ei asukoha ega sisu poolest, aga seal olla ja võtta vastu tagasi toodud raamatuid ja anda uusi ja kirjutada inimeste kaartidesse, mis nad võtsid – kõik see oli nii põnev.

Või jah, vahepeal oli igav ka, sest ega neid inimesi seal just ei voorinud pidevalt. Ma mõtlen, et mida see ema seal tegi – üksi. Palju aega omaette olemiseks, sest ega sa tegelikult ju seal olles väga lugeda ei taha. Töö on töö ja liiga palju valikuid ümberringi, teised raamatud saavad äkki kadedaks.

Selleks ajaks, kui ema oma praegusele tööle läks, muidugi taas raamatukokku, olin mina juba kodust üsna kaugel. Aga mul oli hea meel ja ma arvasin, et see on õige valik. Ma arvasin, et ta saab hästi hakkama ja mulle tundub, et on saanud küll.

Aitäh kõikide raamatute eest, ema, ja palju-palju õnne!

Heikko

Viive Vink: „Igatahes on Tartumaal kõvasti vedanud, et meil on olemas Hele.“

Sõbrannast ja ülemusest

Toivo soov, et ma kirjutaks Helest, tekitas minus vastakaid tundeid. Ma tean, et ega Helele niisugused asjad eriti ei meeldi ja eks mind ootab selle eest väike „pea-pesu“.

Samas oleks jälle naljakas, kui mina üldse sõna ei võtaks. Tunnen ma ju Helet nii kaua ja ta on mulle esmalt ikka parim sõbranna ja siis alles ülemus.

Meie esmakohtumine toimus 1976. aasta suvel, kui Hele oli Rannu raamatukogus praktikal. Raamatukogu juhatajaks oli siis minu ema ja mina olin veel põhikooli õpilane. Esmamulje – oli üks pika, paksu, heleda patsiga tüdruk. Üsna vaikne ja tagasihoidlik. Augustist hakkas ta tööle Kureküla raamatukogu juhatajana. Tollal olid meie kohtumised põgusad. Käisime vist küll paar korda koos marjul ja nägin teda ema sünnipäevadel, aga see oli ka kõik.

Meid ühendab veel fakt, et kõrgkooli lõpetasime mõlemad 1988. aastal. Üks Tallinnas kaugõppe ja teine Tartus päe-

vase õppe. Olude sunnil pidin ma 1989. aastal asuma tööle Rannu raamatukokku. Sellest ajast alates oleme küll vist üle puuda soola koos ära söönud. Oma ninad toppisime koos paljudesse ettevõtmistesse. Mõlemad osalesime Rannu Muinsuskaitse Klubi ja Rannu Maanaiste Seltsi asutamisel ja nende organisatsioonide tegemistest oleme väga aktiivselt osa võtnud. Hele algatatud Tamme küla päeva organiseerimise pidin mina lõpule viima (Hele läks tööle Kõrveküllala).

Meid ühendab ka kirjereisimise vastu. Eriti ärev oli meie Krimmi reis. Vene meediast saime siis teada, et venelased vallutavad Toompead. Tollal ju info ei levinud ja olime päris mures koduse olukorra üle.

Hele on ikka mulle olnud liikumapanevaks jõuks. Kui mul tulevad peale laiskusehoid ja käega löömise plaanid, siis on Hele olnud see, kes mu tegutsema käsutab – ülemuse sõna tuleb ju kuulata. Tema töökus, visadus ja kohusetunne on meile kõigile hästi teada. Vahel ikka tunnen tema kõrval ennast tõelise äpuna. On ju seegi hea näide tema visadusest, et oma põhitöö kõrvalt läks ta veel taotlema

magistrikraadi. Usun, et nii pingelise päevatöö kõrvalt õppimine pole lihtne, aga ta saab edukalt hakkama.

Helele on hea kõik mured, pahad tujud ja solvumised südame pealt ära rääkida. Kohe hakkab kergem, kui ta lohutab või annab asjatundlikku nõu. Eks minagi püüan teda rasketel hetkedel aidata.

Eks ole tulnud ette ka arusaamatusi ja pisikesi tülisidki, aga oleme suutnud need selgeks rääkida.

Ja ega meiegi, maakonna raamatukoguhoidjad, tema elu kergemaks ei tee. Segadusi ja arusaamatusi suudame piisavalt tekitada. Ja kes need likvideerib – ikka Hele oma tasasel moel. Igatahes on Tartumaal kõvasti vedanud, et meil on olemas Hele. Ja minul on vedanud, et olen saanud endale nii hea sõbranna!

Viive

Hele!

**Raamatukogud nagu KUMU ja OLÜMPIA Sinu hinges!
Edu! Õnnitlen! Laine**